UUTISET

Pohjanmaan kaikki maakunnat ovat edelleen korkean syntyvyyden aluetta. **PERHETUTKIJA, LASSI LAINIALA VÄESTÖLIITTO**

Kuntaremontti jatkuu oikeusoppineiden epäilyistä huolimatta

Oikeuskansleri Jaakko Jonkka pitää ongelmallisena kunta- ja sosiaali- ja terveysuudistusten eritahtisuutta.

Edes oikeuskanslerin kannanotto kuntauudistukseen ei hetkauttanut hallitusta keskiviikkona.

Hallitus ei vetänyt pois tai lykännyt lakiesitystään, vaikka keskusta äänestytti asian lykkäämistä kahdella viikolla. Käsittely jatkui äänin 60–39. Sata edustajaa oli poissa.

Oikeuskanslerilta **Jaakko Jonkalta** tuli muutama tuntia ennen kuntarakennelain käsittelyn alkamista eduskunnassa kannanotto, jossa hän piti ongelmallisena kunta- ja sosiaali- ja terveysuudistusten (sote) eritahtisuutta.

Eritahtisuus on hänestä vastoin kunnallista itsehallintoa ja polkee kansalaisten osallistumismahdollisuuksia.

Jonkan mielestä eduskunnan pitää tietää riittävällä tarkkuudella sote-uudistuksen perusratkaisut, ennen kuin se käsittelee kuntajakolakia, koska nämä palvelut ovat niin suuri osa kuntien palveluista.

Kuntaministeri **Henna Virkkunen** (kok.) ei nähnyt Jonkan kannanottoa varsinaisesti moitteina. Hän on käynyt kantelut läpi oikeuskanslerin kanssa.

Virkkunen lupasi kuitenkin, että hallitus tekee lisää linjauksia sote- ja kuntauudistuksesta ja valtionosuusjärjestelmästä touko–kesäkuussa. Näin sekä eduskunta että kunnat tietäisivät kahden uudistuksen pääpiirteet.

Herää, hallitus!

Yhden Jonkan kannanottoon johtaneista kanteluista teki kansanedustaja **Markus Mustajärvi** (vas.). Hänestä oikeuskanslerin vastaus korostaa perustuslain voimakasta suojaa kunnalliseen itsehallintoon.

”Jos oikeuskanslerin mukaan valmistelussa on loukattu peräti neljän eri perustuslain turvaaman oikeuden toteutumista, asia on mielestäni äärimmäisen vakava”, Mustajärvi sanoo.

Oikeuskanslerin mielestä kansanvaltaisuus, osallistumisoikeudet, oikeus tulla kuulluksi ja kunnallinen itsehallinto ovat kärsineet kunta- ja sote-uudistuksen valmistelussa.

”Oikeuskansleri sanoo, ettei hän pidä eritahtisuutta onnistuneena ratkaisuna, mutta minä voin poliitikkona sanoa, että siinä on pahasti epäonnistuttu.”

Mustajärven mukaan oikeuskanslerin kanta on suuri kolaus hallituksen uskottavuudelle.

”Kyllä nyt pitäisi vastuuministerin ja hallituksen herätä. Tällainen valmistelu on luokattoman huonoa.”

Oikeuskansleri valvoo valtioneuvostossa nimenomaan hallituksen toimia.

”Hänen viestinsä ja perustelunsa ovat hyvin vahvoja.”

MARKKU VUORIKARI

”Kyllä hallituksen pitäisi jo herätä”, kansanedustaja Markus Mustajärvi sanoo oikeuskanslerin kannanotosta kuntauudistuksen valmisteluun.

» Oikeuskanslerin mielestä kansanvaltaisuus, osallistumisoikeudet, oikeus tulla kuulluksi ja kunnallinen itsehallinto ovat kärsineet kunta- ja sote-uudistuksen valmistelussa.

Eduskunta huppu päässä

Jonkka on aiemmin moittinut kuntauudistusta liian tiukasta aikataulusta.

Myös hallinto-oikeuden professori **Olli Mäenpää** arvioi, ettei eduskunta voi tehdä kunnollista lainsäädäntöä, jos tietoa ei ole.

”Tällainen huppu päässä säätäminen ei ole eduskunnan arvovallan mukaista”, Mäenpää sanoi STT:lle.

Eduskunta tarvitsisi sotetietoa rakenteista ja rahoituksesta samantien, sillä lakiesitys lähetettiin keskiviikkona neljän valiokunnan käsittelyyn.

Hallitus on luvannut lisätietoa vasta touko–kesäkuussa. Kokoomuksen eduskuntaryhmän puheenjohtaja **Petteri Orpo** lupaa, että eduskunnalla on riittävät tiedot päätöksiä tehtäessä.

Kuntien velvollisuus etsiä selvityskumppania alkaa uuden kuntarakennelain myötä jo 1. heinäkuuta. Kumppani pitää tietää marraskuun lopussa ja liitosselvitykset tehdä heinäkuuhun 2014 mennessä.

EIJA MANSIKKAMÄKI

PÄIVÄN KYSYMYS

Panttaavatko perheet lastentekoa?

Miltä tilastokeskuksen syntyvyyden ennakkotiedot vuodelta 2012 vaikuttavat perhetutkija Lassi Lainiala Väestöliitosta?

Nyt näyttäisi siltä, että syntyvyys on kahtena vuotena peräkkäin hienoisesti laskenut. Sitä ennen takana oli kahdeksan vuoden nousu. Tilastokeskus julkaisee tuoreimmat vuoden 2012 luvut tänään perjantaina.

Mistä lasku voi johtua?

Yksi suurin selittävä tekijä on epävarma taloustilanne. Euroopan laajuisesti talouskriisin on jo nähty laskevan syntyvyyttä. Suomessakin on nähtävissä oire samasta ilmiöstä kuin 1990-luvun lamassa.

Pohjoismaisissa hyvinvointivaltioissa muutokset syntyvyydessä ovat pienempiä kuin muualla Euroopassa.

Mistä johtuu syntyvyyden nousu 2000-luvun alussa?

Se johtui sekä paremmasta taloustilanteesta että siitä, että moni 1990-luvulla lapsentekoa lykännyt päätti sittenkin hankkia lapsen. Samanlaista lykkäysefektiä saattaa olla nyt näkyvissä.

Mitä on tapahtumassa Suomen kokonaishedelmällisyysluvulle, eli uusiutuuko Suomen väestö omin voimin?

Kokonaisuushedelmällisyyslukumme on 2,1 eli jokaisen naisen pitäisi synnyttää 2,1 lasta, jotta väestö uusiutuisi. Suurimmassa osaa kuntia se toteutuu. Koska pääkaupunkiseudulla esimerkiksi Helsinki jää reippaasti tavoitteen alapuolelle, koko Suomen kokonaishedelmällisyysluku ei yllä kahteen.

Missä on Suomen korkean syntyvyyden keskus?

Pohjanmaan kaikki maakunnat ovat edelleen korkean syntyvyyden aluetta.

Onko maaseudulla ja kaupungissa syntyvyydellä eroa?

On. Maaseudulla on edelleen isommat perheet kuin kaupungeissa, vaikka perhekoot ovat pitkään pienentyneet.

Mielenkiintoista olisi myös selvittää, muuttavatko erityisesti isommat lapsiperheet kaupungeista maaseudulle. Pääkaupunkiseudullahan ainakin lapsiperheet yleensä muuttavat kehyskuntiin.

STINA HAASO

Sote-ryhmä paisui 21 uudella jäsenellä ja takaraja venyi puolella vuodella

Sosiaali- ja terveydenhuollon (sote) järjestämislakia valmisteleva työryhmä saa 21 uutta jäsentä, peruspalveluministeri **Maria Guzenina-Richardson** (sd.) ilmoitti keskiviikkona.

Ryhmä paisuu siten 35 jäseneen. Lisänä on kymmenkunta asiantuntijaa ja puolen tusinaa sihteeriä. Ministeri luonnehti ryhmää ”mojovan kokoiseksi” ja kertoo hyväksyneensä mukaan kaikki hallituspuolueiden esittämät edustajat.

Ryhmän johtoon Guzenina-Richardson valitsi sosiaali- ja terveysministeriöön helmikuussa tulleen **Kirsi Paasikosken**. Hän sivuutti näin kokoomustaustaisen ja hallituksen sote-ratkaisuja arvostelleen kansliapäällikkö **Päivi Sillanaukeen**.

Alkuperäinen valmisteluryhmä asetettiin viime viikolla ja sille annettiin kesäkuun loppuun asti aikaa valmistella uusi sote-laki. Nyt määräaikaa venytettiin vuoden loppuun.

Ryhmän pitää kuitenkin laatia kesäkuun loppuun mennessä väliraportti siitä, mistä tehtävistä 20 000–50 000 asukkaan sekä yli 50 000 asukkaan kunnalla voi olla järjestämisvastuu.

Eduskunta saa myös toukokuun puoliväliin mennessä virkamiesten laatimaan kannanoton muun muassa eri kokoisten kuntien, rahoituksen ja vastuukuntamallin järjestämisestä.

Tällä tyydytetään eduskunnan tiedontarvetta kuntarakennelain käsittelyssä. Lain on tarkoitus tulla voimaan heinäkuussa.

Asiantuntijat arvostelevat

Asiantuntijat arvostelevat yhä suoremmin hallituksen sote-käsittelyä.

Sekä aiemman sote-selvitysryhmän että uuden ryhmän jäsen Kouvolan terveysjohtaja **Kati Myllymäki** arvostelee torstain Helsingin Sanomissa sitä, ettei ryhmä saa edelleenkään puuttua rahoitukseen, kuten työterveyshuollon ja Kelan asemaan.

Hän suomii poliitikkoja rohkeuden puutteesta.

”Päätösten sijaan tehdään ’linjauksia’ ja ’mahdollistavia malleja’. Tämä tarkoittaa, että epämääräiset linjaukset voidaan tulkita jokaisen puolueen ja ministerin kotikunnan eduksi”, Myllymäki kirjoitti.

”Mihin tarvitaan asiantuntijoita, jos poliittinen viisaus (rohkeuden puute) kävelee kaiken yli?”

Myös sosiaalipolitiikan dosentti **Olli Kangas** pelkää, että sote-uudistus parantaa tai sekoittaa entisestään kuntoutuksen tilannetta.

Kuntoutusjärjestelmää pitäisi uudistaa, mutta se on poliittisesti vaikeaa, koska kansanedustajat puolustavat kunnanhallituksissaan kuntoutuslaitosten säilymistä omissa kunnissaan ja esittävät eduskunnassa rahaa omia puolueitaan ja etujärjestöjään lähelle oleville laitoksille, Kangas sanoi STT:lle.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Niinistö selitti MMM:n nimisotkua

Ympäristöministeri **Ville Niinistö** (vihr.) selitti keskiviikkona toimittajille näkemyksiään maa- ja metsätalousministeriön (MMM)nimenmuutoksesta.

”Nimimuutos tuli ihan puskista. Siitä ei ollut puhuttu kertaakaan aiemmin, kun normaalikäytäntö on ottaa tällaiset asiat esille hallitusneuvotteluissa. Minulla ei ole itse asiaan kantaa suuntaan eikä toiseen.”

Niinistön mielestä on sinänsä hyvä, että on MMM itsekin huomannut uudistustarpeita.

MT uutisoi keskiviikkona, että vihreät ja vasemmistoliitto ovat jarruttaneet MMM:n nimen vaihtamista ruoka- ja luonnonvaraministeriöksi, koska ne pelkäävät nimenvaihdon johtavan myös tehtävien siirtymiseen.

Etelän ”paskajoet” kalamatkailulle

Niinistö toivookin tehtävien siirtoa, mutta toisin päin.

”Meillä olisi halua edistää vapaa-ajan kalastusta enemmän kuin nyt on tehty. On ristiriitaista, että elinkeinon rajoittaminen ja edistäminen ovat samassa ministeriössä.”

Asiasta pitää Niinistön mukaan sopia seuraavissa hallitusneuvotteluissa.

Niinistön mukaan matkailukalastus on nyt ”missattu mahdollisuus” eli menetetty tulokanava, koska kalastusta on kohdeltu Suomessa kalastusteollisuutena.

Jos kalakannat saataisiin elpymään Etelä-Suomen sähköä tuottamattomissa joissa, myös kalastusmatkailu alkaisi kukoistaa, Niinistö uskoo.

Norjalaisilla on hänen mukaansa haluja suojella lohen eri geenikantoja tarkemmin esimerkiksi Teno-joessa.

”Mutta MMM:n mielestä siellä on kaikki hyvin, kun Etelä-Suomen joet ovat niin paskassa kunnossa. Huomaa varmaan, että olen kalamies.”

EIJA MANSIKKAMÄKI

Hirvieläinten pyyntiin oranssinväriset vaatteet

Peurojen ja hirven metsästykseen osallistuvien on käytettävä oranssinpunaisia tai oranssinvärisiä päähinettä sekä ylävartalon peittävää vaatetta syksystä 2014 alkaen.

Määräys sisältyy valtioneuvoston eilen torstaina antamaan asetuksen muutokseen.

Oranssia tai oranssinpunaista väriä on oltava vähintään kaksi kolmasosaa vaatteen ja päähineen näkyvästä pinta-alasta.

Vielä tulevana syksynä saa käyttää myös punaista huomioväriä.

Värimuutos on säädetty siksi, että punaiherväisokeilla voi olla vaikeuksia erottaa tummanpunaista väriä tummanvihreästä. Tummanpunainen kangas tummenee entisestään, kun se kastuu.

Oransseja vaatteita ei ole pakko käyttää, jos metsästetään rakennuksen suojasta, esimerkiksi umpiseinäisestä kyttäyskopista.

REIJO VESTERINEN

POLITIIKASTA LYHYESTI

Presidentti ihmeissään Putinin KRP-rekisteröinnistä

Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** pitää käsittämättömänä, että Venäjän presidentin Vladimir Putinin nimi päätyi keskusrikospoliisin (KRP) rekisteriin. Niinistö ei usko asian jättävän säröä Suomen ja Venäjän suhteisiin.

Niinistö arvioi, että tapaus on herättänyt poliisihallinnossa laajan kysymyksen periaatteista, joilla rekisterin tietoja kerätään.

Putin itse ironisoi merkintäänsä

Presidentti **Vladimir Putin** suhtautuu ironialla KRP:n rekisterimerkintään. Presidentin lehdistöavustaja sanoi Kommersant-lehdelle, ettei usko Putinin ryhtyvän asiassa mihinkään toimiin.

Suomen Moskovan-suurlähetystöön ei ole tullut venäläisen median yhteydenottoja Putin-merkinnästä. Tapaus on herättänyt Venäjällä selvästi vähemmän huomiota kuin Suomessa.

Vuotajaksi epäillään poliisia tai virkamiestä

Keskusrikospoliisin apulaispäällikkö **Tero Kurenmaa** katsoo, että tiedon presidentti Putinin rekisterimerkinnästä vuosi julkisuuteen todennäköisesti poliisi. Hänen mukaansa vuotaja saattaa olla myös muu virkamies.

MTV3:n 45 minuuttia -ohjelma paljasti keskiviikkona, että Putinin nimi löytyy keskusrikospoliisin epäiltyjen tietojärjestelmästä.

KRP:n mukaan nimen kirjaaminen on ollut virhe.